

VMB-ADVIES

Nieuwsbrief

AGRO

Januari 2025

Geachte lezer,

Met deze nieuwsbrief informeren wij u over de actualiteiten en ontwikkelingen die mogelijk voor uw bedrijfsvoering van belang kunnen zijn.

Wilt u naar aanleiding van deze informatie aanvullend advies of heeft u andere zaken die u wilt bespreken, neem dan gerust contact met ons op. Wij zijn u graag van dienst.

Wij wensen u veel leesplezier toe!

Deze nieuwsbrief is een uitgave van VMB-advies financieel en fiscaal adviesbureau. VMB-advies aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade van welke aard dan ook als gevolg van beslissingen en/of handelingen gebaseerd op de informatie uit deze nieuwsbrief.

Inhoudsopgave

Investeringsfonds duurzame landbouw	2
Wijzigingen GLB	3
Verlaging stikstofgebruiksnorm	4
Verlaging mestproductieplafonds en afroaming productierechten	4
Aanpassing vrijstelling mestverwerkingsplicht biologische bedrijven	4
Ecoregeling: punten biodiversiteit lastiger te behalen in 2025	4
Drijfmest uitrijden op vroege teelten	5
Openstellingskalender GLB-subsidies en regelingen	5
Inbreng pachtgrond in maatschap of vof	5
Intern salderen vergunningplichtig	5
Verlaging stikstofexcretieforfaits melkkoeien	6
Kentekenplaat verplicht voor alle (land)bouwvoertuigen	6
Derogatie 2025	7
Legalisering PAS-melders	7
Belangrijke data	1

Belangrijke data

31 januari 2025

Uiterste datum indienen opgave aanvullende gegevens mest 2024 en mestboekhouding 2024 gereed

31 januari 2025

Uiterste datum melding bedrijfsoverdracht per 1 januari 2025

31 januari 2025

Uiterste datum aanvraag derogatie en opstellen bemestingsplan

1 januari t/m 15 mei 2025

Aanmelden stikstofdifferentiatie

1 februari t/m 1 juni 2025

Aanmelden equivalente maatregel stikstof

1 januari t/m 31 augustus 2025

Melden uitrijden waterverdunde mest op klei- en veengrond

3 t/m 28 februari 2025

Aanvragen derogatie 2025

3 t/m 28 februari 2025

Aanmelden vrijstellingsregeling bovengronds aanwenden runderdrijfmest

T/m 28 februari 2025

Opstellen bemestingsplan 2025 voor derogatiebedrijven

Vervolg Belangrijke data

T/m 14 maart 2025

Opstellen bemestingsplan overige bedrijven

16 februari t/m 15 maart 2025

Melden vroege teelten i.v.m. uitrijden drijfmest vanaf 16 februari door aanpassing in Mijn Percelen (uiterlijk 24 uur voor bemesten)

1 maart t/m 15 mei 2025

Openstelling Gecombineerde opgave

Vanaf 16 maart 2025

Uitrijden drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op bouwland (met uitzondering van gemelde aangewezen gewassen)

Investeringsfonds duurzame landbouw

Landbouwers en tuinders die integraal willen omschakelen naar een duurzamere bedrijfsvoering én met hun plannen minder stikstof uitstoten, kunnen terecht bij het Investeringsfonds Duurzame Landbouw (IDL). Dit fonds wordt beheerd en uitgevoerd door het Nationaal Groenfonds.

Bij omschakeling naar een duurzamere bedrijfsvoering gaat het om omschakelen naar biologische-, kringloop- of een meer natuur inclusieve landbouw. Dergelijke plannen sneuvelen nu nog vaak vanwege het onzekere rendement op korte en lange termijn. Met het IDL kunnen deze onzekerheden worden weggenomen en ondernemers financieel ondersteund worden in de transitie. Het IDL is onderdeel van het Omschakelprogramma Duurzame Landbouw van het ministerie van LNV.

Hoogte lening en voorwaarden

Een in de kern financieel gezond bedrijf met voldoende toekomstperspectief kan onder voorwaarden maximaal € 500.000 lenen. De vaste rente bedraagt 1%, de looptijd is maximaal 12 jaar en er hoeft de eerste jaren niet afgelost te worden. Er worden geen zekerheden gevraagd en de lening kan worden achtergesteld ten opzichte van de co-financier. Jonge landbouwers kunnen extra ondersteund worden. De afspraken hebben een langjarig karakter. Wel moet er sprake zijn van cofinanciering: investeringen moeten voor een deel gefinancierd worden uit andere bronnen, zoals financiering bij de bank, eigen geld en crowdfunding.

Sturen op doelen

Het gaat bij het Investeringsfonds om het bereiken van doelen. Investeringskosten moeten leiden tot aantoonbare verbeteringen op de gestelde doelen, waarvan een daling van de stikstofemissie belangrijk en verplicht is. Er worden nog zeven andere duurzaamheidsdoelen gehanteerd:

- Minder gewasbeschermingsmiddelen en biociden;
- Minder broeikasgassen;
- Minder nitraatuitspoeling;
- Toename biodiversiteit;
- Versterking duurzaam bodembeheer;
- Circulaire inzet van veevoer;
- Verbetering van diergezondheid en -welzijn.

Op tenminste vier doelen moet – naast minder stikstofuitstoot – vooruitgang worden geboekt en op geen van de doelen mag een achteruitgang plaatsvinden.

Welke investeringskosten komen in aanmerking?

Wel in aanmerking komen:

- Kosten voor verbouwen, verwerven of verbeteren van onroerende zaken;
- Kosten voor de aankoop van machines en uitrusting (inventaris) tot maximaal de marktwaarde;
- Aankoop en aanplant van meerjarige gewasopstanden (agroforestry, biobased).

Niet in aanmerking komen de aankoop van:

- Productierechten;
- Dieren;
- Eénjarige gewassen;
- Voorraad voer;
- Landbouwgrond zonder investeringen in andere onroerende goederen, machines, inventaris en meerjarige gewasopstanden.

Indienen aanvraag

Voldoende concrete plannen kunnen ingediend worden bij het Nationaal Groenfonds. Na goedkeuring worden aanvullende stukken opgevraagd op basis waarvan een financieringsvoorstel wordt gedaan. Na acceptatie en verstrekking van de financiering zal meermaals een evaluatie plaatsvinden.

Wijzigingen GLB

Er zijn per 1 januari 2025 een aantal wijzigingen doorgevoerd in het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB).

Bescherming veengronden (GLMC 2)

Ter bescherming van veengebieden worden de volgende maatregelen doorgevoerd:

- De landbouwer mag het waterpeil dat onderhevig is aan een peilbesluit niet beïnvloeden;
- Blijvend grasland mag niet worden omgezet;
- Een landbouwer die blijvend grasland heeft omgezet in land voor andere vormen van grondgebruik wordt verplicht dit areaal om te zetten in grasland;
- Blijvend grasland mag niet worden geploegd, tenzij dit nodig is voor het herstel van beschadigd grasland;
- Voor percelen bouwland geldt een verbod op ploegen dieper dan 40 centimeter.

Bufferstroken (GLMC 4 en 10)

Wilde haver, knolcyperus en bepaalde invasieve exoten mogen op bufferstroken wel chemisch bestreden worden in het geval er geen alternatieve bestrijdingsmogelijkheden zijn en de agrariër door het bevoegd gezag wordt verplicht de bestrijding uit te voeren. In het geval van wilde haver moet bij controle aangetoond kunnen worden dat er bij de bevoegde instantie (NAK) melding is gemaakt van de aanwezigheid van wilde haver.

Minimale bodembedekking (GLMC 6)

De verplichte minimale bodembedekking van 6 of 8 weken op kleigrond tussen 1 augustus en 1 november komt met ingang van 2025 weer terug, maar voor de gebieden met de zwaarste kleigrond geldt een uitzondering.

Ecologisch kwetsbaar grasland (GLMC 9)

Voor blijvend grasland in Natura 2000-gebieden geldt een ploegverbod om de ecologische waarde te beschermen.

Wanneer het grasland beschadigd is door externe factoren, zoals wilde dieren of extreem weer, kan het grasland ecologische waarde verliezen. Daarom kunnen provincies vanaf 2025 ploegen van ecologisch kwetsbaar blijvend grasland toestaan om het beschadigde grasland te herstellen, voor zover dat past in het lokale beheersplan.

Sociale conditionaliteit

De conditionaliteiten worden aangevuld met de sociale conditionaliteit. Het betreft eisen op het gebied van werkgelegenheid en veiligheid en gezondheid van werknemers.

Controle eco-activiteiten

Met ingang van 2025 gaat Nederland de controle op naleving van de voorwaarden en uitvoering van eco-activiteiten aan landbouwers als bewijs een gegetagde foto vragen, in de vorm van een taakbericht. Dit houdt in dat met een speciale app op de mobiele telefoon een foto gemaakt moet worden, waarbij automatisch de geo-locatie en het tijdstip worden vastgelegd. Vervolgens kan de foto met de app verstuurd worden naar RVO. Deze vraag zal per e-mail worden gedaan en houdt een verplichting in. De gevraagde foto moet binnen de daarvoor gestelde termijn zijn ingestuurd.

- Wanneer geen overtuigend bewijs in de vorm van een gegetagde foto wordt aangeleverd binnen de gestelde termijn, wordt de verplichting als niet nageleefd en de eco-activiteit als niet uitgevoerd beschouwd.
- Wanneer een landbouwer ten behoeve van de controle op naleving van de voorwaarden of uitvoering van de subsidiabele activiteiten expliciet gevraagd wordt een gegetagde foto in te sturen als bewijs, maar hij is daartoe niet in staat vanwege geloofsovertuiging of ontbreken van de benodigde apparatuur, kan hij bij de RVO om een ontheffing vragen. De controle zal dan door een inspecteur ter plaatse of op een andere door RVO bepaalde wijze worden uitgevoerd.

Actieve landbouwer

Om in aanmerking te komen voor GLB-subsidies moet er sprake zijn van een actieve landbouwer. Hiervan is sprake als de landbouwer met een landbouwactiviteit als hoofd- of nevenactiviteit staat ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel. Indien de landbouwactiviteit als nevenactiviteit staat ingeschreven, moet met een accountantsverklaring aangetoond worden dat landbouw een belangrijk onderdeel is van de totale economische activiteiten op het hele bedrijf.

Er wordt automatisch aan de voorwaarde van actieve landbouwer voldaan, indien er in 2024 minder dan € 5.000 aan directe GLB-betalingen is ontvangen. Wanneer er vorig jaar geen aanvraag is gedaan, geldt dit alleen als er bij de aanvraag in dit jaar het bedrag aan directe betalingen onder de € 5.000 blijft. De directe betalingen zijn: basispremie en extra betaling voor de eerste 40 hectare, de eco-regeling en extra betaling jonge landbouwers.

Verlaging stikstofgebruiksnorm

De stikstofgebruiksnorm was in 2024 met 5% verlaagd in de met nutriënten verontreinigde gebieden (NV-gebieden) en met 10% in grondwaterbeschermingsgebieden op zand- en lössgrond in NV-gebieden in Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg. De verlaging is dit jaar voor alle NV-gebieden 20%. Dat geldt ook voor de NV-gebieden die alleen zijn aangewezen vanwege een verontreiniging van oppervlaktewater met fosfor. De Europese Commissie wil niet meewerken aan alternatieve maatregelen voor deze gebieden.

Verlaging mestproductieplafonds en afroming productierechten

De Meststoffenwet is per 1 januari 2025 aangepast in verband met de verlaging van de mestproductieplafonds naar 440 miljoen kg stikstof en 135 miljoen kg fosfaat. Daarmee wordt voldaan aan de in de derogatiebeschikking 2022-2025 gemaakte afspraken.

Afroming productierechten bij overdrachten

Om te zorgen dat de verlaagde mestproductieplafonds niet worden overschreden, wordt er vanaf 1 januari 2025 afgeroomd bij de overdracht van varkens-, pluimvee- en fosfaatrechten. Deze afroming bedraagt:

- varkensrechten: 22%
- pluimveerechten: 13%
- fosfaatrechten: 30%

Productierechten worden afgeroomd bij losse overdrachten en bij bedrijfsoverdrachten. In de wet wordt nadrukkelijk beschreven welke situaties een bedrijfsoverdracht zijn. Dit is in meer gevallen dan dat het was. Er blijven uitzonderingen, bijvoorbeeld bij bedrijfsoverdrachten binnen de familie.

Aanpassing vrijstelling mestverwerkingsplicht biologische bedrijven

Biologische bedrijven kunnen ook aan de mestverwerkingsplicht voldoen door hun overschot af te voeren naar een ander biologisch bedrijf. Met ingang van 1 januari 2025 hoeven biologische bedrijven het bedrijfsoverschot of melkveefosfaatoverschot niet meer in het desbetreffende kalenderjaar af te voeren.

Hoewel de meeste biologische veehouders geen bedrijfsoverschot of melkveefosfaatoverschot hebben, of dit overschot binnen het kalenderjaar kunnen afvoeren naar een andere biologische landbouwer, is het voor biologische veehouders niet altijd mogelijk dit binnen het kalenderjaar te doen. Zij zijn in het betreffende kalenderjaar bijvoorbeeld in omschakeling en beschikken in het voorjaar nog niet over de mest om af te voeren naar een biologische veehouder. Ook kunnen weersomstandigheden het heel moeilijk maken om mest af te zetten naar de reguliere relaties. Gelet op de vrijstelling van de mestverwerkingsplicht is het als alternatief afsluiten van een vervangende verwerkingsovereenkomst voor hen niet logisch of redelijk. Ook omdat er meer vraag naar dan aanbod van biologische mest is, heeft de verplichting om dit in het desbetreffende kalenderjaar af te voeren evenmin meerwaarde.

Ecoregeling: punten biodiversiteit lastiger te behalen in 2025

Om bij de GLB-subsidies een extra bedrag te ontvangen via de ecoregeling, moeten voor de doelen klimaat, water, bodem en lucht, landschap en biodiversiteit een minimaal aantal punten behaald worden. Het is met name lastig voldoende punten te scoren voor biodiversiteit. Dit zal in 2025 nog moeilijker worden, aangezien de punten voor bufferstroken met kruiden en overige houtige elementen fors verlaagd zijn. Er kan dus niet zonder meer vanuit gegaan worden dat als in 2024 voldoende punten zijn behaald, dit bij een ongewijzigd bouwplan en ongewijzigde landschapselementen in 2025 ook het geval is. Bekijk daarom tijdig of u in 2025 nog steeds in aanmerking komt voor de ecoregeling en zo niet welke aanpassingen nodig zijn om wel voldoende punten te behalen.

Voor biodiversiteit kunnen veel punten behaald worden met heg/haag/struweel (60 punten per ha), overige houtige elementen (40 punten per ha) en groene braak (40 punten per ha). Dit is ook het geval voor activiteiten die op veel hectares toegepast kunnen worden, zoals weidegang 2.500 uur (2 punten per ha), weidegang 1.500 uur (1 punt per ha) en groenbedekking (1 punt per ha).

Drijfmest uitrijden op vroege teelten

Op bouwland mag pas vanaf 16 maart drijfmest worden uitgereden. Alleen bij zogenaamde vroege teelten is dit mogelijk vanaf 16 februari. Het gaat bijvoorbeeld om aardappelen, bol- en knolgewassen in de sierteelt (m.u.v. tulp), granen, grasland, koolzaad, luzerne, suikerbieten, vaste planten, voederbieten en zaaiuien. De volledige lijst met vroege teelten is te vinden op de website van RVO en in de Omgevingsregeling.

Om bij deze teelten eerder drijfmest of vloeibaar zuiveringsslib uit te rijden, zal uiterlijk 24 uur voor de bemesting in Mijn Percelen doorgegeven moeten worden op welk perceel dit gewas geteeld gaat worden. Dit onderstreept het belang van het actueel houden van de perceelsregistratie.

Openstellingskalender GLB-subsidies en regelingen

De regelingen van het GLB 2023-2027 worden zowel landelijk (door RVO) als provinciaal opengesteld. Tot de landelijke regeling behoren: de basisinkomenssteun, herverdelende inkomenssteun, aanvullende inkomenssteun jonge landbouwers, ecoregeling, brede weersverzekering en behoud zeldzame landbouwhuisdierrassen.

Op de website www.netwerkplatteland.nl staat een openstellingskalender waarop de komende openstellingen van GLB-subsidies en regelingen staan. Ook is hier meer informatie over een specifieke regeling en een link naar de uitvoerende organisatie te vinden.

Inbreng pachtgrond in maatschap of vof

Een pachter is verplicht het gepachte persoonlijk te gebruiken. Mag het gepachte dan wel ingebracht worden in een maatschap of vof? Dit speelt met name in situaties waarin de verpachter de pacht wil opzeggen of ontbinden. Er wordt bijvoorbeeld regulier verpacht, terwijl de verpachter ziet dat geliberaliseerde pacht of het uit gebruik geven middels een grondgebruiksverklaring veel meer kan opleveren.

Bij het aangaan van een maatschap of vof is het dan belangrijk dat de pachter de zeggenschap over het gepachte houdt. Hij moet beslissingen kunnen nemen over bijvoorbeeld het bouwplan en de gewaskeuze. Het voorbehouden van de zeggenschap moet niet alleen in de akte worden opgenomen, maar er moet ook feitelijk naar gehandeld worden.

Het is wel aan een maatschap eigen dat de met de bedrijfsmiddelen behaalde winst bij elkaar wordt gevoegd en tussen de maten wordt verdeeld. Dat is op zichzelf nog niet strijdig met exploitatie door de pachter persoonlijk.

Intern salderen vergunningplichtig

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in december twee uitspraken gedaan die grote gevolgen hebben voor agrarische bedrijven. Het gaat om de manier van toepassing van intern salderen, niet alleen bij lopende en toekomstige vergunningsprocedures, maar ook bij activiteiten die tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2025 met toepassing van de saldering zijn gerealiseerd. In dit laatste geval was er op grond van het oude beoordelingskader geen natuurvergunning nodig en werd deze zelfs ook niet afgegeven (positieve weigering).

Vanaf nu is intern salderen vergunningplichtig. Dit betekent dat elke wijziging van het bedrijf opnieuw getoetst moet worden, waardoor het veel lastiger wordt aanpassingen door te voeren. Pas als de stikstofrechten niet nodig zijn om de natuurdoelen te bereiken, kunnen deze ingezet worden voor interne saldering.

Wat is intern salderen?

Intern salderen houdt bijvoorbeeld in dat een uitbreiding van het aantal dieren binnen dezelfde stikstofruimte wordt gerealiseerd door bij de bestaande dieraantallen een emissiearmere huisvestingssysteem toe te passen. Met de daardoor vrijkomende ruimte kunnen extra dieren worden gehouden.

Beleid

Omdat intern salderen, net als extern salderen, op grond van het nieuwe beoordelingskader meestal zal leiden tot de verplichting een natuurvergunning aan te vragen, wordt het voor provincies mogelijk om beleid te voeren op de mogelijkheden voor intern salderen. Zij doen dat nu al bij extern salderen, door bijvoorbeeld de omvang van de referentiesituatie te beperken.

Wat betekent de uitspraak voor de praktijk?

Niet alleen zijn de mogelijkheden voor intern salderen beperkter dan voorheen, er zal ook bijna altijd sprake zijn van een vergunningplicht. Daarmee zal dus ook vaker een passende beoordeling moeten worden gemaakt. De mogelijkheden voor extern salderen zullen als gevolg van de wijziging van de rechtspraak naar verwachting beperkter zijn dan voorheen. De voorwaarden voor intern en extern salderen worden nu nagenoeg gelijkgetrokken. De rechtspraakwijziging is direct van toepassing op lopende en toekomstige vergunningsprocedures. Dat betekent dat overheden het nieuwe beoordelingskader direct moeten toepassen. Ook de Afdeling bestuursrechtspraak zal in nog lopende rechtszaken het nieuwe beoordelingskader toepassen.

Gevolgen voor bedrijven die in de afgelopen vijf jaar hebben intern gesaldeerd

De uitspraak heeft ook gevolgen voor bedrijven die tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2025 intern hebben gesaldeerd en waar voorheen geen natuurvergunning nodig was. Hun activiteiten zijn onder het nieuwe beoordelingskader mogelijk wel vergunningplichtig. Uit het oogpunt van rechtszekerheid ziet de Afdeling aanleiding om voor activiteiten die fysiek zijn gestart tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2025 een overgangperiode te hanteren tot 1 januari 2030. Gedurende vijf jaar zullen provincies niet handhaven tegen het voortzetten van deze activiteiten zonder natuurvergunning. Gedurende deze periode kan het bedrijf bepalen of voor het voortzetten van de activiteit een natuurvergunning nodig is of de activiteiten aanpassen. Dit betekent overigens niet dat provincies tot 2030 helemaal niet kunnen handhaven. Zij kunnen bijvoorbeeld maatwerkvoorschriften stellen als dat nodig is om te voorkomen dat een Natura 2000-gebied verslechtert.

Latente ruimte

De Raad van State heeft ook uitspraak gedaan over het gebruik van de latente ruimte. Als er een natuur- of PAS-vergunning is, mag in principe met alle vergunde ruimte gesaldeerd worden. Salderen met latente ruimte uit oudere vergunningen, zoals een Hinderwetvergunning, is echter niet meer toegestaan. Als bijvoorbeeld een stal uit een Hinderwetvergunning nooit gebouwd is, mag deze ruimte niet meer gebruikt worden voor saldering.

Verlaging stikstofexcretieforfaits melkkoeien

De stikstofexcretieforfaits voor melkkoeien zijn per 1 januari 2025 verlaagd als gevolg van een verhoging van de correctiefactor voor gasvormige stikstofverliezen uit de mest (stikstofcorrectiefactor). Uit onderzoek is namelijk gebleken dat deze verliezen hoger zijn.

Gasvormige stikstofverliezen

In de stal en bij opslag buiten de stal treden vanuit de mest gasvormige stikstofverliezen op. Bij stalsystemen met vaste mest zijn deze verliezen groter dan bij systemen met drijfmest.

Excretieforfaits voor stikstof

Voor de berekening van de hoeveelheid dierlijke meststoffen die op of in de bij het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond kunnen worden gebracht, uitgedrukt in kilogrammen stikstof per jaar, wordt uitgegaan van de netto stikstofexcretie. De bruto stikstofexcretie die door melkvee wordt geproduceerd – de stikstof onder de staart – wordt daartoe gecorrigeerd voor de gasvormige stikstofverliezen met behulp van een stikstofcorrectiefactor.

Wijziging stikstofexcretieforfaits

Er is besloten de stikstofcorrectiefactor voor melkvee te verhogen. Dit gebeurde op basis van de adviezen van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet en de noodzaak om bedrijven, (gelet op de druk op de mestmarkt), de mogelijkheid te geven om binnen de mestplaatsingsruimte meer mest te kunnen plaatsen. Afhankelijk van de hoogte van de melkproductie per koe en het ureumgehalte van de melk valt daardoor de stikstofexcretie 0% tot 5% lager uit bij drijfmest en 15% tot 20% bij vaste mest.

Geen invloed op BEX-berekening

De gewijzigde excretieforfaits hebben geen invloed op bedrijven die de stikstofexcretie berekenen op basis van de BEX-methode. Bij BEX worden de gasvormige verliezen namelijk op een andere wijze berekend. Uiteraard wordt het BEX-voordeel wel kleiner.

Voordelen vaste mest

Wanneer (een deel van) de melkkoeien op vaste mest worden gehouden, leidt dit tot een lagere stikstofproductie. Voor bedrijven met een mestoverschot betekent dit dat er minder mest afgezet hoeft te worden. Door vaste mest af te zetten, kan ook een financieel voordeel behaald worden. De afzetkosten hiervan zijn veel lager dan de kosten van de afzet van drijfmest.

Kentekenplaat verplicht voor alle (land)bouwvoertuigen

Vanaf 1 januari 2021 gold er al een registratieplicht voor land- of bosbouwtrekkers, land- of bosbouwaanhangwagens, verwisselbare getrokken uitrustingsstukken, motorrijtuigen met beperkte snelheid (MMBS) en mobiele machines die op de openbare weg komen.

Wanneer voor een voertuig een ontheffing nodig is of er wordt sneller mee gereden dan 25 km/u, is het ook verplicht dat er een (gele) kentekenplaat op het voertuig zit. Voor registratieplichtige (land)bouwvoertuigen met een bouwjaar voor 2021 die niet harder rijden dan 25 km/u is dit nu nog niet verplicht.

Vanaf 1 januari 2025 moeten alle registratieplichtige (land)bouwvoertuigen een gele kentekenplaat voeren, ook als deze niet harder rijden dan 25 km/u.

Derogatie 2025

Bedrijven die in 2025 willen deelnemen aan derogatie kunnen zich hiervoor in de periode 3 tot en met 28 februari 2025 aanmelden bij RVO.

Bemestingsplan

Derogatiebedrijven zullen uiterlijk 28 februari 2025 een bemestingsplan moeten opstellen. Voor niet-derogatiebedrijven geldt dat dit plan uiterlijk 14 maart gereed moet zijn.

Grondmonsters

Bij derogatiebedrijven moet het bemestingsplan onder meer gebaseerd zijn op grondmonsters, waarbij de fosfaattoestand en het stikstofleverende vermogen van de bodem is vastgesteld. Grondmonsters kunnen alleen voor derogatie 2025 gebruikt worden wanneer zij ten hoogste vier jaar en een maand voorafgaand aan 1 maart 2025 zijn vastgesteld en vastgelegd. Grondmonsters van voor 1 februari 2021 zijn dus niet meer geldig voor derogatie 2025.

Let op! Om in 2025 gebruik te kunnen maken van fosfaatdifferentiatie mogen de grondmonsters op 15 mei 2025 niet ouder zijn dan vier jaar. Grondmonsters die gestoken zijn tussen 1 februari 2021 en 15 mei 2021 kunnen dus in 2025 nog wel gebruikt worden voor derogatie, maar niet meer voor fosfaatdifferentiatie.

Verkleining derogatievrije zones

De derogatievrije zone rondom de buitengrens van bepaalde Natura 2000-gebieden wordt verkleind van 250 naar 100 meter. Een perceel wordt gerekend tot een derogatievrije zone als ten minste de helft van de oppervlakte in die zone is gelegen.

Derogatiënormen 2025

De derogatiënorm bedraagt 190 kg stikstof per hectare uit dierlijke mest voor de met nutriënten verontreinigde gebieden (NV-gebieden) en 200 kg voor overige gebieden. Voor niet-derogatiebedrijven geldt een norm van 170 kg stikstof per hectare.

Legalisering PAS-melders

De minister van LNV wil de wettelijke termijn waarbinnen PAS-melders moeten worden gelegaliseerd met drie jaar verlengen. Legalisatie had voor eind februari moeten plaatsvinden, maar het is uiterst lastig gebleken daarvoor stikstofruimte te verkrijgen uit bronmaatregelen. Deze ruimte kan namelijk alleen ingezet worden als deze niet nodig is om verslechtering van Natura 2000-gebieden te voorkomen. De minister komt daarom met een nieuwe aanpak, die inzet op meerdere sporen.

De minister onderzoekt de haalbaarheid van een hogere rekenkundige ondergrens, waardoor een deel van de PAS-melders geen vergunning meer nodig heeft. Ook heeft ze een nieuwe maatwerk aanpak aangekondigd, waarbij PAS-melders met een zaakbegeleider op zoek gaan naar de beste oplossing. Daarbij wordt gedacht aan innovatie, omschakeling, aanpassingen in de bedrijfsvoering, verplaatsing of beëindiging.

De minister streeft ernaar om voor eind februari samen met de provincies een brief te sturen aan de PAS-melders over wat de nieuwe aanpak voor hen betekent.

Opmerking redactie

Als gevolg van de (latere) uitspraak van de Raad van State dat intern salderen vergunningplichtig is, zal legalisering door het nemen van innovatieve, emissiebeperkende maatregelen in ieder geval een stuk lastiger worden.